

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **R. B.,** zast. Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem, se sídlem v Moravské Ostravě, Masná 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 4. 2004, č. j. 24 Az 719/2003 - 34,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta Mgr. Farida Alizeye, **se určuje** částkou 2 558,60 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30ti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 7. 8. 2002, č. j. OAM-2058/AŘ-2001, kterým byl zamítnut rozklad stěžovatele směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 11. 7. 2001, č. j. OAM-2531/VL-07-P19-2001. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovateli udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2, ani podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), a současně bylo vysloveno, že na stěžovatele se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 tohoto zákona.

V kasační stížnosti stěžovatel rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí, stěžovatel v obecné rovině namítal porušení § 3 odst. 4, § 32, § 34 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). Konkrétně uváděl, že domovskou zemi musel opustit z důvodu pronásledování ze strany mafie. Odkazoval na čl. 65 Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka podle Úmluvy z roku 1961 a Protokolu z roku 1967. Navrhoval zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

V následném rozsudku dospěl krajský soud obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatel domovskou zemi neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, t. j. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Soud shledal, že v daném případě stěžovatel jako důvody své žádosti o udělení azylu v průběhu celého správního řízení prokazatelně uváděl nemožnost splatit dluh a následné pronásledování ze strany mafie, tedy ze strany soukromých osob, které však nemělo žádnou relevanci k důvodům vymezeným zákonem o azylu. K námitkám týkajícím se porušení správního řádu pak krajský soud uvedl, že byly vzneseny toliko ve formální rovině bez bližší konkretizace a proto se jimi nezabýval. Krajský soud v Ostravě na základě výše uvedeného žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel kasační stížnost, kterou opíral o ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). K prvnímu důvodu stěžovatel uvedl, že žalovaný správní orgán porušil § 3 odst. 3, § 32 odst. 2 správního řádu, resp. § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu, přičemž krajský soud tyto otázky nesprávně právně posoudil; správní orgán, jakož i soud, se omezily na obecná tvrzení o neexistenci hrozby pronásledování v domovské zemi a nevypořádaly se s pojmem „nedůvodně“, a to ve spojení s pojmem „pronásledování pro příslušnost k sociální skupině“. Upozornil na obecný závěr soudu a žalovaného správního orgánu ohledně neexistence znaků vymezených v § 2 odst. 6 zákona o azylu. K naplnění druhého a třetího důvodu, tedy písm. b) a d) § 103 odst. 1 s. ř. s., pak stěžovatel uvedl, že se soud nevypořádal s důvody, které uváděl ve vztahu k § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, když nezkoumal, zda je domovská země státem splňujícím definici bezpečné země původu, resp. nevypořádal se s definicí pronásledování dle § 2 odst. 6 zákona o azylu, přičemž neuvedl, proč tak neučinil, což činí jeho závěr nepřezkoumatelným.

Na základě výše uvedených skutečností pak požadoval, aby byl napadený rozsudek zrušen a vrácen k dalšímu projednání.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém toliko uvedl, že ke kasační stížnosti se vzhledem k jejímu obsahu nebude vyjadřovat; odkázal na správní spis a související judikaturu. K přiznání odkladného účinku neshledal důvody.

Napadené soudní rozhodnutí Nejvyšší správní soud přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem, který mu byl ustanoven usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 8. 2004, č. j. 24 Az 719/2003 - 48.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu posuzovat, zda měl být stěžovateli azyl udělen, nýbrž je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelem.

Z kasační stížnosti vyplynulo, že stěžovatel kasační stížností uplatňuje důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 a), b) a d) s. ř. s.

Nejprve je třeba se vyjádřit k významu jednotlivých důvodů. Význam prvního z uvedených důvodů, t. j. důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy „nesprávného posouzení právní otázky soudem“, spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní závěr, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Takováto pochybení v rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě však Nejvyšší správní soud neshledal.

Ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., počítá s tím, že došlo k vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit. Za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. K významu první části (došlo k vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu) je třeba podle Nejvyššího správního soudu uvést, že skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, vedl k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata dále nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Význam další části označeného písm. b) § 103 odst. 1 s. ř. s. („při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto vytýkanou vadu měl soud napadané rozhodnutí zrušit“) se zakládá na faktu, že intenzita porušení řízení před správním orgánem byla v přímé souvislosti s následnou nezákonností tohoto rozhodnutí. K poslednímu možnému porušení tohoto zákonného ustanovení („rozhodnutí správního orgánu je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost“) Nejvyšší správní soud uvádí, že jeho možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí.

Ani jeden z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. však Nejvyšší správní soud neshledal.

Konečně je třeba se vyjádřit i k významu posledního písmene citovaného zákonného ustanovení, t. j. písm. d) § 103 odst. 1 s. ř. s. První, tam upravený důvod (nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozhodnutí) spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že rozhodnutí vykazuje takové textové a formulační nedostatky, že z obsahu textu není dostatečně zřejmá souvislost s příslušnými podklady pro rozhodnutí, nebo příp. v tom, že i jinak text rozhodnutí obsahuje nejasné, rozporné či jiným způsobem nesrozumitelné údaje. Taková nesrozumitelnost rozhodnutí však v souzené věci podle Nejvyššího správního soudu nenastala. Následující důvod (nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí) je potom třeba spatřovat v tom, že se rozhodnutí neopírá o důvody, které opodstatňují dospět k určitému výroku rozhodnutí a možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí. Konečně posledně jmenovaný důvod, tedy že se jedná o nepřezkoumatelnost spočívající v jiné vadě řízení před soudem, Nejvyšší správní soud poznamenává, že je třeba její význam posuzovat jako důvod pro zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně pouze za předpokladu splnění věty navazující, tedy mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Ani takto vymezené důvody specifikované v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. však podle Nejvyššího správního soudu v souzené věci nenastaly.

Nejvyšší správní soud uvádí, že podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Ze správního spisu (zejména z protokolu o pohovoru k důvodům pro udělení azylu ze dne 2. 5. 2001, obdobně i z návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 23. 3. 2001) přitom prokazatelně i podle Nejvyššího správního soudu vyplynulo, že stěžovatel o azyl žádal z důvodu problémů kvůli rodině, měl dluhy, neměl práci, kvůli dluhům má celá rodina v Moldávii problémy, půjčil si peníze, nevrátil je, obává se, že by jej chytila mafie a mohla ho zabít. Stěžovatel nepožádal o udělení azylu hned po příjezdu (v České republice pobývá od roku 1997), ale až v roce 2001, kdy byl propuštěn z vězení, v němž byl podle vlastních slov zavřen proto, že neměl doklady a pracoval načerno.

Z výše zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatele, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud, a jejich závěr o tom, že na stěžovatele se nevztahují ustanovení zákona o azylu, neb se nejednalo o tam vymezené pronásledování, má i podle Nejvyššího správního soudu oporu v zákoně. Pronásledování ze strany věřitelů, kterým dlužil peníze, tedy problémy ze strany soukromých osob, podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, nelze pod důvody vymezené zákonem o azylu podřadit, neboť se nejedná o pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, či odůvodněný strach z pronásledování z důvodu národnosti, rasy, náboženství nebo příslušnosti k určité sociální skupině ve smyslu § 12 zákona o azylu. Za pronásledování by mohlo být v souvislostech tvrzených stěžovatelem pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před prokázaným ohrožením; to se však v dané věci nestalo, když z obsahu spisu nevyplývá, že by se stěžovatel se svými problémy na veřejnou moc v zemi původu obrátil.

Nejvyšší správní soud uvádí, že krajský soud správně vyšel ze skutkového a právního stavu, jenž existoval v době rozhodování žalovaného správního orgánu, a zabýval se všemi výroky napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Podle názoru Nejvyššího správního soudu se tak rozhodnutí krajského soudu dostatečně opírá o důvody, které opodstatňují dospět k předmětnému výroku. Nejvyšší správní soud stejně tak uvádí, že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů, přičemž krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn přesně, důkazy, které si správní orgán opatřil, byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy.

Ke konkrétním námitkám stěžovatele - stěžovatel uváděl, že správní orgán porušil § 3 odst. 3, § 32 odst. 2 správního řádu, resp. § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu, přičemž krajský soud tyto otázky nesprávně právně posoudil - tak Nejvyšší správní odkazuje na výše uvedené a doplňuje, že stejně jako žalovaný správní orgán, resp. soud, neshledal porušení označených ustanovení správního řádu, resp. zákona o azylu.

K dalším konkrétním námitkám - správní orgán, jakož i soud, se omezily na obecná tvrzení o neexistenci hrozby pronásledování v domovské zemi a nevypořádaly se s pojmem „nedůvodně“, a to ve spojení s pojmem „pronásledování pro příslušnost k sociální skupině“, kdy správní orgán ani krajský soud nemohly s jistotou vyloučit, že jeho pronásledování osobami, jež protizákonně a za použití fyzického násilí vymáhají pohledávky, nespadá do kategorie pojmu „pronásledování pro příslušnost k sociální skupině“, a dále k upozornění stěžovatele na obecný závěr soudu a žalovaného správního orgánu ohledně neexistence znaků vymezených v § 2 odst. 6 zákona o azylu - odkazuje Nejvyšší správní soud rovněž na výše uvedené a doplňuje, že správní orgán, resp. soud, postupovaly i zde v souladu se zákonem. Na základě výše uvedených skutečností se Nejvyšší správní soud vyjadřuje i k dalším konkrétním námitkám stěžovatele - soud se nevypořádal s důvody, které uváděl ve vztahu k § 2 odst. 1 písm. a), když nezkoumal, zda je domovská země státem splňujícím definici bezpečné země původu, resp. se nevypořádal s definicí pronásledování dle § 2 odst. 6 zákona o azylu, přičemž neuvedl, proč tak neučinil, což činí jeho závěr nepřezkoumatelný – a uvádí, že krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, přičemž stěžovatel označené skutečnosti v žalobě výslovně neuváděl. Z dikce § 104 odst. 4 s. ř. s., jakož i z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, přitom plyne (např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004), že stěžovatel nemůže v kasační stížnosti uplatňovat jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl. Lze tedy shrnout, že z důvodu, že se stěžovatel přezkoumání těchto skutečností v řízení před krajským soudem nedomáhal, nebylo třeba označené námitky ani přezkoumávat.

Po porovnání jednotlivých námitek s významem jednotlivých důvodů, pro které lze kasační stížnost podat, došel Nejvyšší správní soud k závěru, že k naplnění ani jednoho z důvodů upravených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d) nedošlo.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji jako takovou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Vzhledem ke skutečnosti, že Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu,

se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele, Mgr. Farid Alizey, byl ustanoven soudem, přiznal Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 7 a § 60 odst. 1 v návaznosti na § 120 s. ř. s. označenému zástupci za zastupování v řízení o kasační stížnosti odměnu, a to v celkové výši 2150 Kč, sestávající se z odměny dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. za dva úkony právní služby (á 1000 Kč - § 11 odst. 1 písm. b/, d/, ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f/ cit. vyhlášky) a dvou režijních paušálů (á 75 Kč - § 13 odst. 3 téže vyhlášky). Protože ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Částka daně, vypočtená podle § 37 písm. a) a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 408,60 Kč. Ustanovenému zástupci se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 2558,60 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. července 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu